

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Książki i komiksy

Beata Zwierzyńska

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Życie składa się z historii i opowieści.

Czy w dobie nowoczesnych technologii

ujemy opow

Rysunek: Henryk Sawka. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

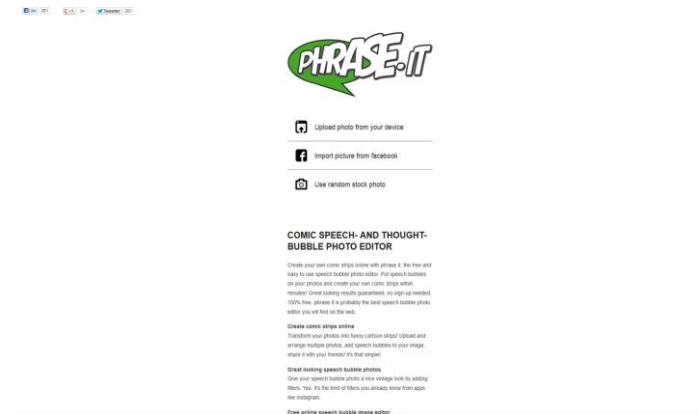
Zastosowanie
w praktyce

Zrób to sam/a

Jakie treści i umiejętności są kluczowe na Twoim poziomie?
Wymyśl lub przypomnij sobie znaną opowieść. Zmodyfikuj ją.

czne?
tematyki j

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Zrób to sam/a

Załącz konto na stronie [Storybird](#) (zobacz też [samouczek](#))
Wymyśl treść historyjki lub wzoruj się na przygotowanym

tem opowiad

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Zrób to sam/a

Aby jak najlepiej wykorzystać opowiadanie, zastanów się, jakie ćwiczenia lub pytania mogą mu towarzyszyć.
Cel historyjki.

Pytania lub ćwiczenia przed czytaniem.

Pytania lub ćwiczenia w trakcie czytania.

Pytania lub ćwiczenia po przeczytaniu.

Poprzez pytania i ćwiczenia pobudź wyobraźnię, ciekawość, zachęć do dyskusji, a nawet zaskocz czytelnika.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Zastanów się

Jaki jest cel użycia opowiadania na mojej lekcji?
Wpisz własną odpowiedź.

Jakie narzędzie wybiorę: książkę, komiks, bajkę, film, animację, a może coś innego? Wpisz własną

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Zastanów się

Co było najłatwiejsze?

- sposoby doboru historii do sytuacji dydaktycznej;
- obsługa poszczególnych programów;
- sposoby konstruowania fabuły;
- powiązanie stosowania tych narzędzi z podstawą programową;
- konstruowanie zadań, które uczniowie będą wykonywać przed czytaniem, w trakcie czytania;
- rozstrzygnięcie, kiedy należy dokonać modyfikacji fabuły.

Moje pytania

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Zastanów się

Co było najtrudniejsze?

- sposoby doboru historii do sytuacji dydaktycznej;
- obsługa poszczególnych programów;
- sposoby konstruowania fabuły;
- powiązanie stosowania tych narzędzi z podstawą programową;
- konstruowanie zadań, które uczniowie będą wykonywać przed czytaniem, w trakcie czytania;
- rozstrzygnięcie, kiedy należy dokonać modyfikacji fabuły.

Moje pytania

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Czego uczą historie?

Historie, bajki, opowiadania, książki, a nawet żart i dialog są idealnym nośnikiem wiedzy i praktyki

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Rola nauczycielki/la

Skuteczny nauczyciel to nie wykładowca, ale moderator, asystent, podpowiadający, organizator pra

•tubylec przesyła linki, imigrant drukuje strony;

•imigrant czyta instrukcję do programu, tubylec intuicyjnie uczy się na błędach, omijając opisy;

•imigrant pracuje na serio i koncentruje się na tekście, tubylec uczy się przy okazji grania w gry i og

•imigrant zakazuje przynoszenia niebezpiecznych telefonów komórkowych, tubylec nie może bez n

Dlatego imigranci mówią, tłumaczą, denerwują się na brak zainteresowania ich przedmiotem, a tu

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Jak skutecznie i właściwie uczyć?

Wyobrażenie, czym jest edukacja, zmienia się. Nauczyciel/ka to osoba, która przede wszystkim uczy

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Jak skutecznie i właściwie uczyć?

Już Johann [Friedrich Herbart](#) (1776-1841), gdy pracował jako nauczyciel domowy, poprowadził co

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Coś więcej niż czytanie

Wykorzystaj potencjał fabuły. Możesz to zrobić za pomocą pytań i ćwiczeń:

- zadanych przed przeczytaniem historii (przygotujesz uczniów do tematyki, kontekstu, rozbudzisz ich ciekawość);
- zadanych w trakcie czytania (sprawdzisz zrozumienie, zaangażowanie, pobudzisz do myślenia);
- zadanych po przeczytaniu (zafascynujesz, uporządkujesz, rozwiniesz, możesz zbudować coś nowego).

Dobre pytanie zadane we właściwym miejscu i czasie doda uczniom skrzydeł i nauczy ich myśleć.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Coś więcej niż czytanie

Wykorzystaj potencjał fabuły. Możesz to zrobić za pomocą pytań i ćwiczeń:

- zadanych przed przeczytaniem historii (przygotujesz uczniów do tematyki, kontekstu, rozbudzisz ich ciekawość);
- zadanych w trakcie czytania (sprawdzisz zrozumienie, zaangażowanie, pobudzisz do myślenia);
- zadanych po przeczytaniu (zafascynujesz, uporządkujesz, rozwiniesz, możesz zbudować coś nowego).

Dobre pytanie zadane we właściwym miejscu i czasie doda uczniom skrzydeł i nauczy ich myśleć.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

TIK + fabuła = sukces

Gdyby połączenie dobrej fabuły z nowoczesnością było złym pomysłem, z pewnością rynek gier ko

Coraz częściej docenia się potencjał gier w edukacji. Wpisując do wyszukiwarki hasło „grywalizacja

Na kolejnych stronach przykłady kilku programów atrakcyjnych dla uczniów i przydatnych w pracy

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Makebeliefscomix

Darmowa strona do tworzenia komiksów, z gotowymi

Zalety: Wybrana postać może przeżywać różne emocje

Wady: obrazki czarno-białe, brak możliwości dodania

się w różny

torial.

Makebeliefscomix
[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Makebeliefscomix

Pomysł na użycie: scenki w formie minikomiksu na

we z gotow

Makebeliefscomix
[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

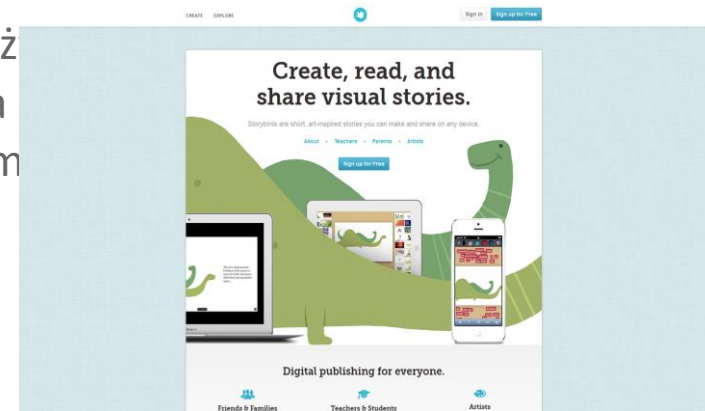
Zastosowanie
w praktyce

Storybird

Strona, na której można stworzyć opowiadania z uż

Zalety: po założeniu konta nauczycielskiego można

Wady: brak możliwości ściągania projektów na kom

Storybird

[Przejdź na stronę programu](#)

ysunków. V
arządzać.
z przykład

Doświadczenie

Refleksja

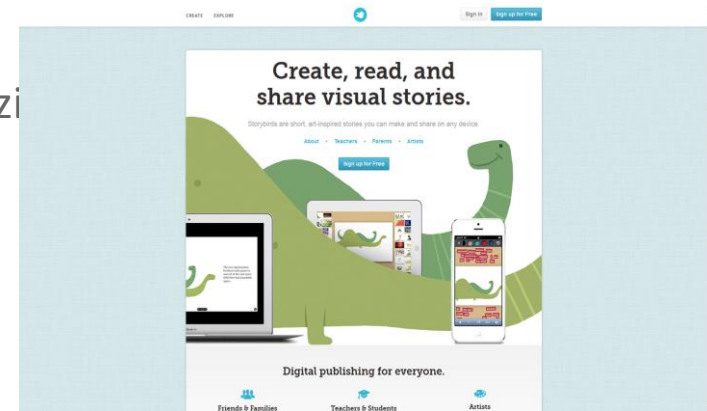
Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Storybird

Pomysł na użycie: spisanie chronologii wydarzeń, z

wiązania da

Storybird

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Photo Story 3

Bezpłatny i intuicyjny program działający w systemie

, również p

Photo Story 3

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Photo Story 3

Pomysł na użycie: ożywienie każdego opowiadania,

szkoły, stw

Photo Story 3

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

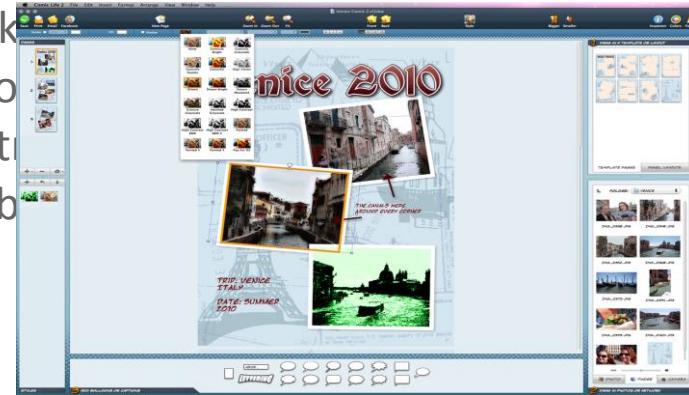
Comic Life

Program do tworzenia komiksów (w języku angielskim)

Zalety: łatwy w obsłudze, wiele opcji, eksport do ro

Wady: brak gotowych postaci i bazy obrazków, płat

Uwaga: wiele szkół otrzymało program Comic Life b

Comic Life

[Przejdź na stronę programu](#)

sjonalne na

ogramu two

Doświadczenie

Refleksja

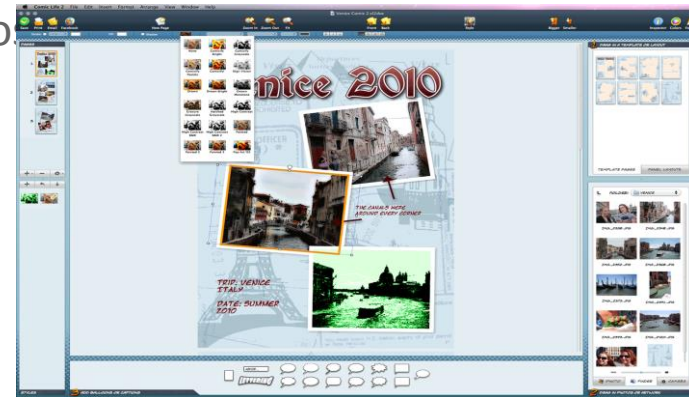
Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Comic Life

Pomysł na użycie: napisanie biografii autora lub po

ajoznawcze

Comic Life

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

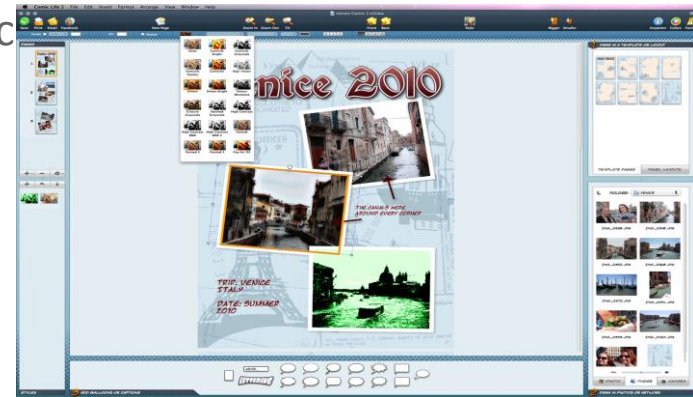
Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Comic Life

Można więc zastosować różne sztuczki towarzyszące

enie własnym

Comic Life

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

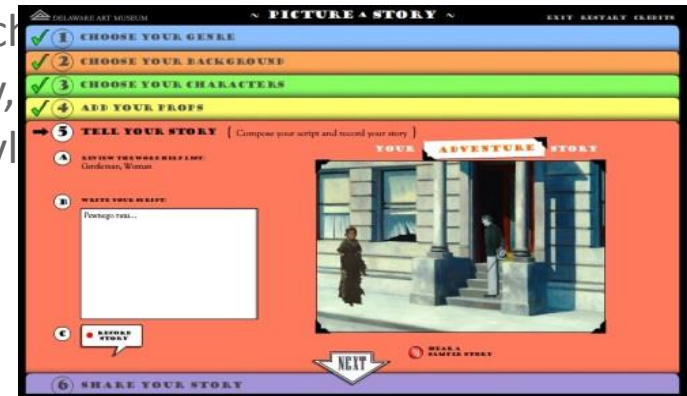
Zastosowanie
w praktyce

Art of Storytelling

Strona, na której można stworzyć historie w różnym

Zalety: Ma gotowe tła, wielu bohaterów, rekwizyty,

Wady: ograniczenie rodzajów tła i liczby postaci, tyl

yminał, ron

tko na mail

kami pracy.

Art of Storytelling

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

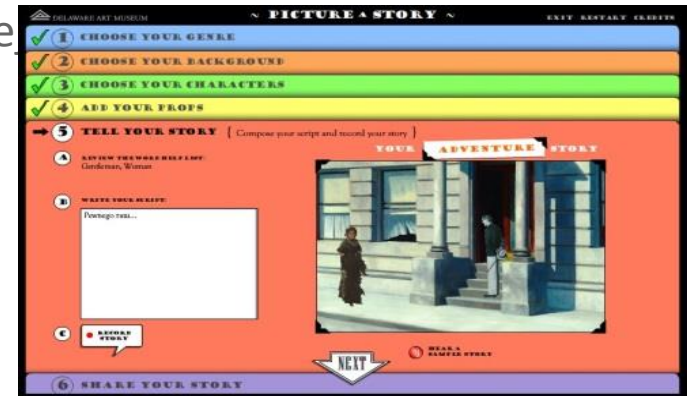
Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Art of Storytelling

Pomysł na użycie: stworzenie legendy o swojej mie

wydarzeni

Art of Storytelling
[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

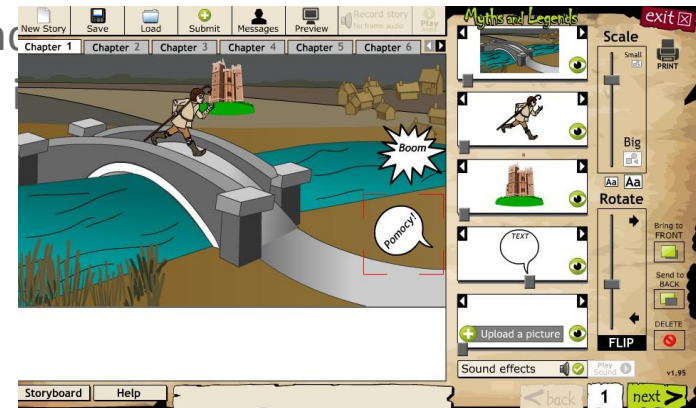
Zastosowanie
w praktyce

Myths and Legends

Narzędzie do tworzenia książeczek z mitami i legendami

Zalety: możliwość zmiany scenerii, wyboru postaci

Wady: animacja oraz dodanie audio płatne.

gram poka

Art of Storytelling

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Myths and Legends

Pomysł na użycie: zilustrowanie lub streszczenie legendy lub historii, odtworzenie historii, odtworzenie

Art of Storytelling

[Przejdź na stronę programu](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Inne programy do tworzenia książek, opowiadań i komiksów

Bitsrips - Płatne narzędzie; tworzy avatary znajomych z facebooka, które można użyć w komiksie.

Comic Master - Proste narzędzie podobne do Comic Life. Tworzenie komiksów bez rejestracji, jednokrotnie.

Marvel Kids - Efektowne narzędzie znanego wydawnictwa komiksów Marvel, do tworzenia krótkich komiksów.

Toonlet - Po zarejestrowaniu się można tworzyć przejrzyste komiksy lub przeglądać gotowe projekty.

A Web Whiteboard - Strona, na której można rysować, za darmo, bez logowania się.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Inne programy do tworzenia książek, opowiadań i komiksów

[Voki](#) - „Mówiące” postaci. Możliwość wgrania swojego głosu albo wyboru lektorów mówiących w

[Texas Independence](#) - Strona podobna do www.artofstorytelling.org/kiosk, jednak zawierająca zupeł

[Chogger](#) - Umożliwia tworzenie komiksów na standardowych szablonach, obrazki można wyszukiw

[Creaza](#) - Płatne narzędzie edukacyjne do tworzenia historyjek, możliwość bezpłatnego wypróbowa

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Inne programy do tworzenia książek, opowiadań i komiksów

[Funny Times](#) - Strona z gotowymi sceneriami do opowiadań i komiksów, łatwe drukowanie, ciekaw

[Cartoonize.net](#) - Płatny program, w którym można własne zdjęcie zmodyfikować do stylu komiks

[Pimpampum](#) - Możliwość stworzenia szybkiego minikomiksu ze zdjęcia. Bezpłatne, nie wymaga lo

[Captain Underpants](#) - Atrakcyjny komiks tematyczny, możliwość dodania postaci, tła, tekstu, przed

[Write Comics](#) - Możliwość szybkiego uzyskania kolorowego komiksu, otrzymujemy link do przejrz

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Zobacz więcej

- [Samouczek o prawie autorskim](#)
- [„Koniec epoki kredy”](#) – książka Aleksandry Pezdy
- [Strona internetowa CEO,](#)
- [Poradnik o internecie](#)
- [E-booki w portalu Wolne Lektury](#)
- [E-booki w portalu Projekt Gutenberg](#)
- [Audiobooki w portalu Wolne Lektury](#)

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Książka, komiks czy film?

Zanim przejdziesz do dzieła, zastanów się nad sposobem i celem realizacji lekcji z użyciem opowieści.

- Czy zachęcisz uczennice i uczniów do odtworzenia opowiadania, zmodyfikowania znanej baśni, czy do napisania własnego?
- Czy użyjesz gotowej grafiki, zdjęć czy ilustracji własnych?
- Czy zależy Ci na większej liczbie stron czy na jakości? Ile masz czasu?
- Czy pisanie będzie treningiem, środkiem do osiągnięcia konkretnego celu, przyjemnością czy pisaniem dla siebie?
- Czy prace uczniów i uczennic ukążą się na stronie szkoły, będą wklejone do zeszytów, pokazane na wystawie?

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Lekcja angielskiego z opowiadaniem

Lekcja zaplanowana na trzy godziny lekcyjne. Uczniowie pracują samodzielnie lub w parach.

- Potrzebny będzie program do tworzenia komiksów lub strona [storybird.com](https://www.storybird.com).
- Zajęcia w pracowni komputerowej.
- Uczniowie decydują o modyfikacji fabuły poznanej historyjki.
- Nauczyciel/ka moderuje pracę i asystuje uczniom.
- Uczniowie korzystają z plików graficznych umieszczonych na stronie, zdjęć lub plików przygotowa
- Uczniowie tworzą na lekcji maksymalnie 1-2 A4 lub minikomiksy.
- Gotowe prace są czytane na lekcji i (d)oceniane przez klasę i nauczyciela.
- Mogą być następnie wystawione w galerii na korytarzu, opublikowane na stronie szkoły, w gazetce

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Lekcja angielskiego z opowiadaniem

- 1h - słuchanie historyjki, praca z nią;
- 1h – tworzenie;
- 1h – (d)ocenie.

Lekcja angielskiego,
uczniowie Zespołu Szkół w Marzeninie.
Fot. Beata Zwierzyńska.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Szkolny konkurs

Prowadząc lekcje na podstawie opowiadań zbierzemy dużo prac, które być może będziemy chcieli

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Szkolny konkurs

Komiks Professor Atom, autor: Wiktor Filipiak.

Doświadczenie

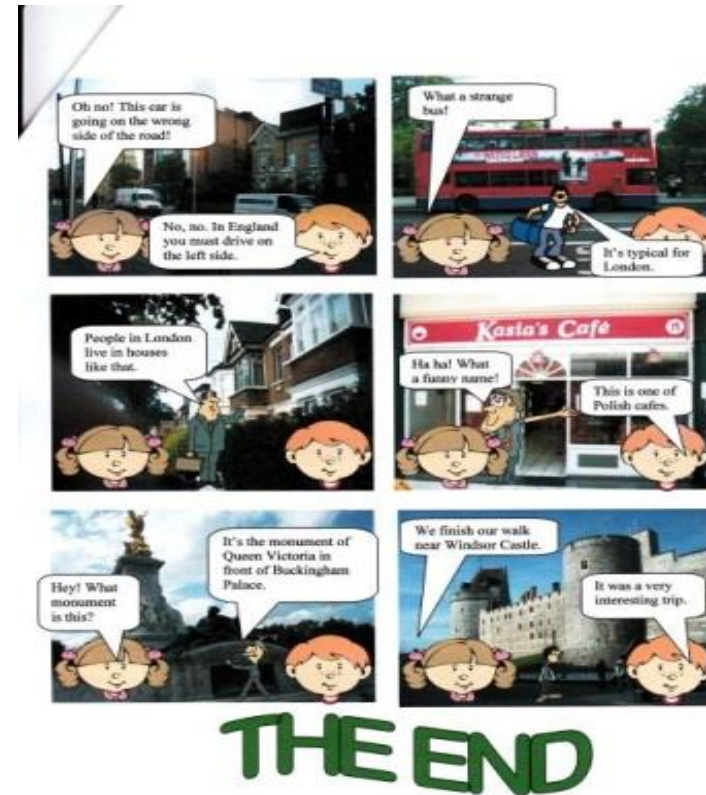
Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Szkolny konkurs

WALK AROUND LONDON

Piotr Herczyński klasa IVb

Komiks Walk Around London, autor: Piotr Herczyński.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Bardzo głodna gąsienica (The Very Hungry Caterpillar)

Z historii dowiadujemy się o tym, jak zwykła gąsienica przeistacza się w pięknego motyla. Fabuła p
Lekcja może mieć następujący schemat: ćwiczenia przed przeczytaniem, w trakcie czytania i po ni

Doświadczenie

Refleksja

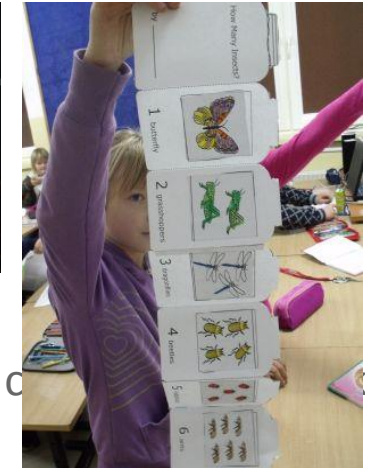
Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Bardzo głodna gąsienica (The Very Hungry Caterpillar)

Przykładowe zadania **przed** czytaniem (materiały po

- gra utrwalająca cykl życia motyla
- prace ręczne, cykl życia niektórych zwierząt
- flashcards, czyli fiszki z angielskimi słówkami z jed
- multimedialna prezentacja słownictwa lub tematyki
- pudełko – kolekcja owadów
- zrobienie kukiełek, masek, które można również wy

Podpis pod zdjęciami: Fot. Beata Zwierzyńska. Prace uczniów Zespołu S

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Łatwiej podczas czytania

Jeśli sprawnie przeprowadzimy część lekcji przed czytaniem historii (Jeśli tekst jest bardzo krótki, t

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Ważne pytania

Zdarza się, że na lekcjach biologii, geografii czy polskiego uczniowie nie nadążają za przedstawianymi

Można zadawać pytania dotyczące tekstu – np. o opinię lub pobudzające wyobraźnię. Te ostatnie

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Ważne pytania

Nie powinniśmy też mieć oporów, aby dopytywać młodszych i starszych uczniów o to, o co oni nas
Na koniec oczywista wskazówka, z którą często nauczyciele mają problem. Zadając pytanie... pocz

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Kilka propozycji ćwiczeń w trakcie czytania

Narysowanie tego, co działo się do tej pory – w przypadku lekcji o głodnej gąsienicy, każde dziecko
Można też użyć czegoś bardziej kreatywnego, np. [imagination worksheets](#) (po angielsku – kartki

Więcej:

Fiszki, czyli kartki, z których możemy układać sekwencję wydarzeń do momentu, do którego dotar

Gestykulacja, wskazywanie na ilustracje, intonacja głosu, emocje nauczyciela, mimika twarzy.

Wykorzystywanie odpowiedzi uczniów (nauczyciel tylko naprowadza i asystuje).

Pytania kontrolne – np. o opinię lub działające na wyobraźnię.

Przerywniki w postaci ciekawostek, filmów lub w przypadku języków obcych i nauczania wczesnos

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Kilka propozycji ćwiczeń w trakcie czytania

O czym myślał główny bohater?

Najpiękniejsze są...

Bałwanek wyszedł na spacer i założył...

Narysuj dzień, który jest żółty.

Przykłady kartek rozwijających wyobraźnię, autorka: Beata Zwierzyńska.

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Kilka propozycji ćwiczeń w trakcie czytania

Fiszki, czyli kartki, z których możemy układać sekwencję wydarzeń do momentu, do którego dotar

Gestykulacja, wskazywanie na ilustracje, intonacja głosu, emocje nauczyciela, mimika twarzy.

Wykorzystywanie odpowiedzi uczniów (nauczyciel tylko naprowadza i asystuje).

Pytania kontrolne – np. o opinię lub działające na wyobraźnię.

Przerywniki w postaci ciekawostek, filmów lub w przypadku języków obcych i nauczania wczesnos

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Tekst przeczytany i co dalej?

Dobrze opowiedziana historia zapada w pamięć i wywołuje emocje. W oparciu o nią można pracować

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Kilka propozycji ćwiczeń po przeczytaniu

Przykłady są w większości w języku angielskim, ale są zazwyczaj na tyle proste i zrozumiałe, że mo

- [Własna książeczka](#) – wersja do kolorowania.
- [Własna książeczka](#) – wersja kolorowa, idealna do szybkiego odtworzenia historyjki i ćwiczenia mo
- Zaproszenie autora na lekcję lub kilka słów od autora znalezione w [internecie](#) czyli pokazanie, jak
- [Składana książeczka](#) o motyli i innych owadach, do zrobienia przed przeczytaniem lub po nim.
- [Zabawa w sklep spożywczy](#) – dokupujemy kolejne produkty dla gąsienicy.
- Dyskusja o zdrowym żywieniu.
- [Plansze](#) do zaznaczania dni tygodni w klasie, są tam również miesiące i pogoda, do zastosowania

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Kilka propozycji ćwiczeń po przeczytaniu

- **Animacja** na podstawie książki, można ją obejrzeć i zrobić własną podobną na tej stronie..
- Wystawa prac.
- **Projekt** – kontynuacja danego wątku opowieści lub stworzenie webquestu
- Publikacja prac na [blogu](#)

Fot. Beata Zwierzyńska. Lekcja angielskiego

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Rzepka i kilka innych pomysłów na koniec

Ludowa bajka o rzepce, spisana pierwszy raz w 1863 roku przez [Aleksandra Afanasjewa](#), jest (dzię

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Na koniec wypróbuj ponownie

Proszę jakoś graficznie przedstawić poniższe treści.

- Wybierz jeden pomysł na użycie opowiadania na swojej lekcji.
- Zastanów się nad celami tej lekcji. Jakie są z niej korzyści?
- Ile czasu chcesz na nią poświęcić?
- Wybierz narzędzia, których chcesz użyć. Czy użycie TIK jest uzasadnione?
- Skąd będzie pochodziła grafika? Czy właściwie korzystasz z praw autorskich?
(zobacz samouczek o prawie autorskim)
- Zaplanuj lekcję i ćwiczenia przed przeczytaniem opowiadania, w trakcie czytania i po nim.
- Przeprowadź lekcję i obserwuj uczniów w trakcie pracy.
- Jak wykorzystasz treści tej lekcji w przyszłości?
- Czy zaprezentujesz owoce pracy uczniów? W jakiej formie?
- Jeśli zaobserwujesz, że uczniowie zaangażowali się i czerpią radość z tego, co robią, możesz mieć

Doświadczenie

Refleksja

Teoria

Zastosowanie
w praktyce

Biogram autorki

Beata Zwierzyńska - nauczycielka języka angielskiego i zajęć komputerowych